

רבי זכריה בן הקצב הכהן. ונראה שהיה בשעת החרבן בס"ב וכתובות אמר ר' זכריה בן הקצב המעון הזה לא היה מותר ידי משיעה שנכנסו הגוים לירושלים עד שיצאנו אמרו לו אין אדם מעיר על עצמו וכו'. ורב צמח נאמן פירש בעבור שהיה החרבן נשבע המעון הזה מלשון מעון אהה וכו'. ואין זה אמה כי בא ב' ב' ב' ב' בסוף כריתות נשבע כן וכן רבן גמליאל ברחל כריתות וזה מנהג בישראל. ונראה שהוא זכריה של ר' יוסי הכהן שנייהם הידוע. ובפ' ה' מספיה אמר ר' יהושע כך היה דורש ר' זכריה בן הקצב ונפמא ב' פעמים אחד לבעל ואחד לבעל אסור. וכבר תמיהתי למה לא הביא הרב ב' נהנים אלו שני בני היצור ושכח למי ששםם זכרון לשוב. ולא תחשוב שהמעידים שם בערויה כלם היו שם ביום שמינו את ר' אלעזר בן עזריה שהיה העיד יוסי בי יעזר והיה יותר משלש מאות שנה קודם זה. וכן עקבה בן מלאל קדם דרבן הבית. השם יבנה אותה במהרה בימינו. עיין לעיל צד 29 א 31 א.

זכריה בן קטופל הכהן. וביבוא שהיה קורא בליל יום הכפורים בריאל לפני כהן גדול והיה קרוב לחרבן ורב קורא קב"ל בלילה ולא בפ"א וכן בנו חכם גדול. ובפ' יוצא דופן אומר משום ר' אלעזר. ובסוף ברכות ששלח אותו ר' יוסי בן כישר הכהן אחר ר' חנינא בן אחי ר' יהושע שהיה מעבר שנים בח"ל וכבר ידעת חכמתו של ר' חנינא למעלה (צד 32 ב). צדק צדק תרויף הלך אחר ר' חנינא בן אחי ר' יהושע לגולה והוא כן השיב להם שלא הניח כמורו בארץ ישראל כשיצאו, ואעפ"כ אלו חכמים גדלים ר"ל בן בנו של רבי זכריה ור' יוסי בן כשר ואמר להם שהם בני כהנים גדולים וחכמים. ובפ' המסלה כי בוסן רבן גמליאל ור' יהושע דהו היה זקן ר' חנינא בן אחי והיה לו לר' חנינא בן כשר והוא הורה או הוראות. (עיין לעיל צד 29 א 31 א).

(י) יושלמי ובבלי דברכות פ"ט. יעב"ץ.

אות התי"ת

חוני המעגל כבר פירשנו למעלה (15 ב) חכמו והסידורו. ובשך מ"ם קבא מגלוגה (י) סי' רב צמח נאמן יד ששמה מגל' והיא ששדרי בה חוני המעגל זכרו לשוב. ובפרק ג' דתעניות שהיה בזמן שמשען בן ששח וכן שם השינה ש... לו של ע' שנה כשנותיו של אדם וגלות בבל, ולמעלה דארכתי בה אם הוא אישד ושם אומר שהיה חכם גדול בתורה. וכן משפחתו בן בנו אבא הלוקה (י) בכ"י מלגמא.

אשה הייתי המלכה נוכח לשבח בכמה מקומות, במשנה ביבוא בניר חולה. יעב"ץ.

רבי הורקנוס (לעיל 16 א) יהיה זה בנו של ר' אבן הורקנוס כדא' בסנהדרין, וגם אביו ואביו חכמים גדולים כמו שאמרנו. ובפ' חבית אר"י מעשה הורקנוס בנו של ר' אלעזר בן הורקנוס שיצא בסודר שעל כהפ' בשבת אלא שנימא כיוכה לו באצבעו. וכן בתוספתא בפרק ה' דשבת והוא בטענה בספר מצות חליצה ונעניניע בע"ה לר' יהושע בן הורקנוס שם נפרש יותר.

באות הוי"ו לא יש חכם אלא בביתא וורדימום בנו של ר' יוסי, והוא ר' מנחם בר' יוסי ונקרא כן שדומין פניו לזוהר יפה בפ' כל כחבי.

הגדה. ש"ס לקטן באגדה רב שרידא טאן ר"ל מביא מאמר מסכת גיטין אמר רבה בריה דרבא ואיהמא ר' הלל בריה דר' אלס מיטת משח וכו' חרי יש עוד חכם באות וי"ץ.

אות הוי"ן

רבי זוטרא בבביתא רפה"ק (רנ"ב). רבי ויהמאי. רבי יולאי שלחי שא"ד דברכות, וזיין מספיה של ר' ר"ג שיליה אלו עזריה. יעב"ץ.

בן זומא הוא ר' שמעון בן זומא הדרשן שנכנס לפירוש ובעבור שהפירש יש בו אלתות אמרו לאלשע אחד ששעה קצץ בנפישות. וזה נפגע ר"ל שנכנס בחכמת האלחות יותר מחוקו ויצא מדעתו. והוא אמר ואיסורו של מידום בזר אפילו בכלב וכן ענין בתולה שעבר' וכו'. והוא ראה' אלווא ונתן שנה לשם יתברך. וכבר אמרנו (צד 40 ב) בי בל כור שלא נסמכו זה, בחורים קורים אותם על שם אביהם כמו בן בתיה שלא נסמך ואחר שגמך הוא ר' יהושע בן בתיה כדאחא בפ"ק דתעניות, בן זומא עשיר היה והכל באים אצלו לסחורה, רש"י ברכות ע' הרואה.

בן זכאי (י) במשנה הוא רבן יוחנן בן זכאי. וכבר הארכנו בו (צד 19 ב) שהוא כהן וכשהיה תלמיד לפני רבו דהל נקרא כן וכן אחי מותו. בפרק במה מדליקין אמרו לר' שמעון כהן קצץ בן זכאי תרמושי תרומה. ובבביתא פרק בני העיר שאלו תלמידיו את ר' זכאי במה הארכה ימים נראה שהוא אביו של ר' יוחנן וכן האריך ימים בנו רבן יוחנן שהיה ק"ג שנה, כמו ר' יהושע בן קרחה שהאריך ימים כמו ר' עקיבא אביו שדיכה האב בשבע שנותיו לבנו הצדיק. (צד 31 ב).

(י) ר' זכאי תלמידו של ר"ש מ' המציא יין (ק"ט ב), ובשילהי פ"ט לענין ס"ד שישל לחידי רביעית. יעב"ץ.